

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Š. P.** bytom K. právne zastúpená JUDr. Antóniou Kauzalovou, advokátkou so sídlom Májová 1115, Čadca, proti odporcom: **1/ R.**, bytom N., **2/ E., R.**, bytom K., **3/ A.** bytom N., **4/ A.**, bytom Z., zastúpená odporkyňou v rade 7/ E.I. ako splnomocnenou zástupkyňou, **5/ D.**, bytom M., **6/ B.**, bytom N., zastúpená odporkyňou v rade 7/ E. ako splnomocnenou zástupkyňou, **7/ I.**, bytom R. **8/ I.** bytom C., **9/ I.**, bytom J., **10/ M.**, bytom Z. **11/ I.** bytom Z., **12/ F.**, bytom H. **13/ P.** a **X.**, obaja odporcovia v rade 13/ a 14/ bytom K. obaja právne zastúpení JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom Moyzesova 34, 022 01 Čadca, **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10 C 34/2007, o dovolaní odporcov v rade 13/ a 14/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. mája 2013, sp. zn. 7 Co 95/2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. mája 2013, sp. zn. 7 Co 95/2013 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, zmenil uznesením zo dňa 30.5.2013, sp. zn. 7 Co 95/2013 uznesenie Okresného súdu Čadca zo dňa 28.3.2012, sp. zn. 10 C 34/2007, ktorým súd prvého stupňa uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť odporcom v rade 13/ a 14/ titulom náhrady trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia sumu 1 198,32 € na účet ich právneho zástupcu JUDr. Antona Kupša, a to tak, že navrhovateľka je povinná zaplatiť odporcom v rade 13/ a 14/ titulom náhrady trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia sumu 148,47 € na účet ich právneho zástupcu JUDr. Antona Kupša. Zároveň odvolací súd zaviazal odporcov v rade 13/ a 14/ titulom náhrady trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia zaplatiť navrhovateľke sumu 16,76 € k rukám jej právnej zástupkyne JUDr. Antónie Kauzalovej.

Súd prvého stupňa rozhodnutím, ktoré odvolací súd zmenil, rozhodol už opätovne o trovách odporcov v rade 13/ a 14/, nakoľko jeho rozsudok vydaný v prejednávanej veci pod č.k. 10 C 34/2007-183, zo dňa 30.12.2009 bol uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 6 Co 111/2010-216, zo dňa 18.8.2010 vo výroku o trovách odporcov v rade 13/ a 14/ zrušený z dôvodu neurčitosti. Nebolo z neho zrejmé, z akej tarifnej hodnoty veci súd prvého stupňa vychádzal pri určení výšky odmeny za jeden úkon právnej služby právneho zástupcu odporcov v rade 13/ a 14/. Viazaný závermi odvolacieho súdu, súd prvého stupňa vyzval právneho zástupcu odporcov v rade 13/ a 14/, aby mu predložil spresnenie vyčíslenia ním uplatnených trov konania. Podľa tohto upresnenia tarifnú hodnotu veci vo výške 2 370,48 € vypočítal ako súčin výmer pozemkov, ktorých sa týkalo konanie vo veci samej a sumy 3,32 € - jednotkovej všeobecnej hodnoty pozemku v €/m² určenej podľa vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov. Následne preskúmal uplatnené trovy konania z hľadiska ich účelnosti a dôvodnosti, ako aj súladu s ustanoveniami vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška o odmenách advokátov“) a dospel k záveru, že tieto boli uplatnené riadne. Vo svojom rozhodnutí zároveň v súlade s ustanovením § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodoval aj o trovách predchádzajúceho odvolacieho konania (v rámci ktorého bolo vydané zrušujúce uznesenie krajského súdu).

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorým sa domáhala jeho zmeny tak, že jej bude uložená povinnosť nahradiť trovy konania z titulu právneho zastúpenia odporcom v 13/ a 14/ rade vo výške 148,47 €. Zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania. Namietala nesprávne ustálenie tarifnej hodnoty veci, z ktorej súd prvého stupňa vychádzal pri určení výšky odmeny za úkony právnej služby právneho zástupcu odporcov v rade 13/ a 14/. Súd podľa jej názoru paušalizoval cenu za m² ako pre ornú pôdu, tak aj pre trvalé trávnaté porasty a záhrady. Následne nesprávne aplikoval ustanovenia vyhlášky č. 492/2004 Z. z. Na danú vec mal aplikovať prílohu 1 a prílohu 2 zákona č. 582/2004 Z. z. v znení zákona č. 465/2008 Z. z., v ktorom sa uvádza hodnota ornej pôdy a trvalých trávnatých porastov pre jednotlivé katastrálne územia. Tarifná hodnota veci tak spolu podľa navrhovateľky predstavuje sumu 179,20 € a nie 2 370,49 €, z ktorej vychádzal súd prvého stupňa. Odmena za úkony právnej služby tak celkom predstavuje sumu 148,47 €.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil.

Odvolací súd súhlasil s navrhovateľkou, že súd prvého stupňa nezohľadnil pri určení výšky ceny jednotlivých nehnuteľností, o aký druh nehnuteľností ide, či sa nachádzajú v zastavanom území obce, prípadne mimo zastavaného územia obce. Zároveň konštatoval, že neaplikoval vyhlášku Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. dôsledne. Príloha 3 vyhlášky určuje spôsob výpočtu všeobecnej hodnoty týchto pozemkov. Jednotková východisková hodnota pozemku stanovená v tejto prílohe, bola použitá aj právnym zástupcom odporcov v rade 13/ a 14/. Odvolací súd v rozhodnutí uviedol, že ide len o veličinu, ktorá sa použije pri výpočte jednotkovej všeobecnej hodnoty pozemkov, avšak pre určenie ceny pozemku sa táto suma násobí koeficientom polohovej diferenciácie. Vzhľadom na zložitosť výpočtu hodnoty nehnuteľností zhodnotil, že nie je možné od súdu žiadať, aby sám v zmysle tejto vyhlášky výpočty robil, a tak zvolil za adekvátnejšiu aplikáciu ustanovení zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, a to analogicky, nakoľko nariadenie znaleckého dokazovania pre potreby určenia ceny nehnuteľností v prejednávanej veci by nebolo hospodárne. Celkovo tak trovy prvostupňového konania vyčíslil na sumu 148,47, ktoré uložil navrhovateľke zaplatiť odporcom v rade 13/ a 14/.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadli dovolaním odporcovia v rade 13/ a 14/ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Dovolatelia mali za to, že súd mohol aplikovať metódu, ktorá je uznávaná súdnou praxou, a to tak, že si porovná hodnotu obdobných nehnuteľností vyžiadanim si správ z viacerých realitných kancelárií na hodnotu veci, teda nehnuteľností a porovnaním výsledkov správ určí hodnotu nehnuteľností. Táto metóda je podľa ich názoru používaná a je v súlade s vyhláškou č. 492/2004 Z. z., a to konkrétne § 2 písm. g/ cit. vyhlášky. Zároveň namietajú, že cena nehnuteľností vypočítaná navrhovateľkou, ktorú potvrdil aj odvolací súd v namietanom uznesení, je už na prvý pohľad nereálna vzhľadom na ceny nehnuteľností v Slovenskej republike a nezodpovedá skutočnej hodnote veci. Dovolatelia v dovolaní uviedli, že odvolací súd v uznesení neodôvodnil, z akého dôvodu právnemu zástupcovi odporcov v rade 13/ a 14/ nepriznal náhradu cestovných výdavkov a náhradu za stratu času, na ktoré má nárok v zmysle

vyhlášky o odmenách advokátov. V tomto smere namietajú, že uznesenie odvolacieho súdu je neodôvodnené a nepreskúmateľné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas odporcovia v 13/ a 14/ rade zastúpení v súlade s § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p.

Hoci odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil, z čoho by bolo možné vyvodiť prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 239 ods. 1 O.s.p., ale súčasne ide o dovolanie proti rozhodnutiu o trovách konania, voči ktorému v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. dovolanie prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník konania namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. (t. j. ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka, porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07).

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Nakoľko odvolací súd vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, z akého dôvodu právnenému zástupcovi odporcov v 13/ a 14/ rade nepriznal náhradu cestovných výdavkov a náhradu za stratu času, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Keďže nepreskúmateľnosť rozhodnutia je treba považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré napĺňa znaky odňatia možnosti účastníkovi konania konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie odporcov v 13/ a 14 / rade je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. augusta 2014

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová